

Vastaus aloitteeseen/ Valtuustoaloite Tähtikallion havaintokeskuksen hyödyntäminen opetuksessa

Sivistysvaliokunta 17.02.2026 § 37

Valmistelu ja lisätiedot Jarno Ovaska, opetuspäällikkö, jarno.ovaska@orimattila.fi

Orimattilan Keskustan valtuustoryhmä on tehnyt 12.5. 2025 aloitteen Orimattilan Artjärvellä sijaitsevan Tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan Tähtikallion havaintokeskuksen hyödyntämisestä opetuksessa. Valtuustoryhmä perustelee Tähtikallion havaintokeskuksen mahdollistavan opetuksen elävöittämisen samalla tarjoten mielenkiintoista sisältöä ja toiminnallista opetusta. Havaintokeskus kokoontumistiloineen sijaitsee luonnon keskellä, mikä tarjoaa myös mahdollisuuden esimerkiksi leirikoulutyypisiin vierailuihin. Valtuustoryhmä toteaa myös, että lasten ja nuorten toiveena on ollut aiemmassa työryhmätyöskentelyssä leirikoulujen ja retkien lisääminen sekä mielenkiintoisen opetussisällön lisääminen.

Tähtikallion havaintokeskuksella on vierailut satunnaisesti orimattilalaisia koululuokkia sekä tutustumiskäynneillä että leirikouluissa. Kokemukset ovat olleet erittäin hyviä. Perusopetuksen opetussuunnitelma sisältää avaruusteemaisia sisältöjä ja Tähtikallion havaintokeskuksen ulkoiset puitteet ovat siinä määrin ainutlaatuiset, että havaintokeskuksen hyödyntäminen opetuskäytössä tehokkaammin on perusteltua. Perusopetuksen opetussuunnitelmassa avaruuteen liittyviä sisältöjä on mm. ympäristöopissa ja fysiikassa. Myös monialaisten oppimiskokonaisuuksien (MOK) sisällöiksi voidaan valita avaruuteen liittyviä oppimisjaksoja. Erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen on kannatettavaa ja motivoivaa.

Tähtikalliolla opastetulla käynnillä esitellään havaintokeskuksen kolme tähtitornia, kuullaan luento tähtitaivaasta ja sään salliessa on myös mahdollisuus havainnoida taivasta ja kysellä avaruusasioista. Opastus kestää n. kolme tuntia, ja sen hinta on 220 € oppilaitoksilta. Kuljetuskustannukset kouluittain Tähtikalliolle ovat nykyisten retkikuljetuskilpailutusten toteuman perusteella n. 400 euroa / retki. Arvioitu kokonaiskustannus Tähtikallion havaintokeskuksen retkipäiväksi vuosittain niin, että jokaisesta koulusta yksi vuosiluokka pääsee alakoulun aikana vierailulle on 220 e (opastus) + n. 400 e (bussikuljetus) x 8 luokkaa = n. 4 960 euroa / vuosi.

Tähtikallion havaintokeskuksen lisäksi Tähtitieteellinen yhdistys Ursa tarjoaa kouluille ja oppilaitoksille opettamisen tueksi paljon materiaalia ja sisältöjä kuten lainattavaa materiaalia ja opetusvideoita. Koulujen on mahdollista tilata luokkaan esimerkiksi virtuaalinen etävierailu, jossa käsitellään innostavasti eri

avaruusaiheita. Myös nämä sisällöt on hyvä huomioida avaruuteen liittyvän opetuksen monipuolistamisessa ja toiminnallistamisessa.

Liite nro 17: Valtuustoaloite 12.5.2025 Keskustan valtuustoryhmä, Tähtikallion havaintokeskuksen hyödyntäminenopetuksesa

Aloitteen edistäminen käytäntöön:

1. Opetusmateriaalien hyödyntäminen.

Orimattilan kouluja ohjeistetaan käyttämään Ursan verkkosivuilta löytyvää maksutonta materiaalia avaruusteemojen opettamiseen ja olemaan yhteydessä Ursaan virtuaalivierailujen ja muiden kouluille tarjottavien tukimateriaalien osalta.

[Tähtitieteellinen yhdistys Ursa: Virtuaalivierailu alakouluille](#)
[Tähtitieteellinen yhdistys Ursa: Opetusvideoita](#)
[Tähtitieteellinen yhdistys Ursa: Havaintotehtävä kouluille: Vähenevä Kuu aamutaivaalla](#)

2. Rehtorien tutustuminen Tähtikallion havaintokeskukseen.

Koulujen rehtorit vierailevat Tähtikallion havaintokeskuksessa keväällä 2026 tutustuen havaintokeskukseen ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin opetuksen elävöittämisessä ja monipuolistamisessa.

3. Koulujen vierailukäynnit Tähtikallion havaintokeskuksessa vuonna 2026.

Vuoden 2026 osalta koulut ovat monilta osin jo tehneet leirikoulu- ja retkivarauksensa, mutta mikäli kohde on vielä mahdollista ottaa retkiohjelmaan, siihen kannustetaan. Käyttötalouteen ei ole varattu tähän kohteeseen retkikustannuksia talousvuodelle 2026, joten koulut toteuttavat tämän oman käyttötaloutensa puitteissa. Mikäli havaintokeskusvierailuihin on osoittaa varoja kesken talousvuoden, retkiä voidaan toteuttaa jo vuoden 2026 aikana.

[Tähtitieteellinen yhdistys Ursa: Tähtikallion havaintokeskus](#)

4. Vuodesta 2027 lähtien toteutettavat retkikäynnit.

Talousarviovalmistelussa vuodelle 2027 huomioidaan jokaiselle koululle Tähtikallion havaintokeskuksen kuljetuksiin ja opastuskierrokseen käytettävä määräraha. Retkiajankohdat ja toteutus suunnitellaan koulukohtaisesti. Kaupunkikohtaisesti määritellään luokkataso, jolloin havaintokeskuksessa vieraillaan.

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		X		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä	X			Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		X		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		X		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Sivistysjohtaja Heidi Nygren

Päätösehdotus

Sivistysvaliokunta päättää, että Tähtikallion havaintokeskuksen hyödyntäminen opetuksessa toteutetaan valmistelussa esitetyllä tavalla. Vuodelle 2027 varataan talousarvioon Tähtikallion retkikustannuksiin tarvittavat määrärahat.

Päätös Sivistysvaliokunta päätti, että Tähtikallion havaintokeskuksen hyödyntäminen opetuksessa toteutetaan valmistelussa esitetyllä tavalla. Vuodelle 2027 varataan talousarvioon Tähtikallion retkikustannuksiin tarvittavat määrärahat.

Toimivalta Orimattilan kaupungin hallintosääntö, luku 6, §7.

Jakelu Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto